

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

1. Obsahové vymezení

- Realizuje obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura RVP GV.
- Zaujímá důležité postavení ve výchovně-vzdělávacím procesu.
- Je to povinný maturitní předmět.
- Skládá se ze dvou složek: Jazyková a komunikační výchova
Literární výchova
- Jazyková a komunikační výchova:
  - Rozvíjí klíčové kompetence, především kompetence komunikativní.
  - Vede žáka:
    - k adekvátnímu užívání českého jazyka v konkrétních komunikačních situacích;
    - k chápání jazyka jako prostředku k porozumění a naslouchání druhým i sobě samému;
    - k orientaci v různých typech textů a promluv, učí ho rozpoznat, kdy se jazyk stává prostředkem k manipulaci či dezinterpretaci.
- Literární výchova:
  - Rozvíjí estetické vnímání žáků.
  - Vede je ke čtenářství, které je vybízí nejen k reflektovanému a kritickému čtení, ale i k autentickému čtenářskému prožitku a k tvorbě vlastních textů.
  - Přispívá analýzou vybraných děl a ukázek k formování vlastních názorů, postojů, vkusu a mravnímu rozvoji žáků, čímž celkově rozvíjí a kultivuje jejich duchovní život.
  - Poskytuje základní přehled o vývoji české a světové literatury, vede žáky k respektu k tradicím a jejich ochraně.

2. Časové vymezení

- Kvinta – 3 hodiny týdně
- Sexta – 4 hodiny týdně
- Septima – 4 hodiny týdně
- Oktáva – 3 hodiny týdně

3. Organizační vymezení

- Do obsahu vyučovacího předmětu jsou integrována následující průřezová témata: environmentální výchova, mediální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova a osobnostní a sociální výchova.
- Prostřednictvím průřezových témat probíhá výuka ve spolupráci především se ZSV, cizími jazyky, dějepisem, informatikou, výtvarnou výchovou, hudební výchovou a zeměpisem.

4. Výchovné a vzdělávací strategie

K naplnění jednotlivých klíčových kompetencí žáků vyšších ročníků víceletého gymnázia směřují učitelé prostřednictvím následujících výchovných a vzdělávacích strategií:

a) Kompetence k učení

- frontální, skupinová, individuální výuka
- systematická a promyšlená motivace žáků k aktivnímu přístupu k výuce prostřednictvím zadávání školní i domácí činnosti – projektů apod.

- aktivní práce žáku s různými informačními zdroji

b) **Kompetence k řešení problémů**

- prezentace vlastní práce žáků – individuální, skupinová práce
- samostatná školní i domácí práce
- hodnocení vlastní práce, práce spolužáka nebo skupiny, předávání vlastních zkušeností a poznatků

c) **Kompetence komunikativní**

- referáty, diskuse, mluvní cvičení
- přednes uměleckého textu
- samostatná četba, písemné i ústní formulování vlastních čtenářských zkušeností a prožitků
- vlastní literární činnost

d) **Kompetence sociální a personální**

- systematická práce v třídním kolektivu, ve skupinách
- diskuse v malé skupině i debaty celé třídy na rozličná témata
- výchova k sebevědomému, asertivnímu jednání žáků, schopnost sebekritiky, schopnost kritiku vytvářet i přijmout

e) **Kompetence občanské**

- besedy s autory, přednášky odborníků, návštěvy kulturních akcí
- výchova k úctě, k tradicím a kulturnímu i historickému dědictví, vytváření pozitivního vztahu k umění
- podpora vlastní tvořivé umělecké činnosti žáků

f) **Kompetence pracovní**

- systematická výchova k základním pracovním návykům žáků prostřednictvím zadávání úkolů a vyžadování jejich plnění

g) **Kompetence k podnikavosti**

- skupinové a třídní projekty
- účast v soutěžích a olympiádách
- samostatný výběr a vyhledávání četby a literárních aktivit

5. Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova	5.	6.	7.	8.
Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	ČJL			

Seberegulace, organizační dovednosti, řešení problémů	ČJL			
Sociální komunikace				ČJL
Morálka všedního dne	ČJL	ČJL	ČJL	ČJL
Spolupráce a soutěž			ČJL	

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	5.	6.	7.	8.
Globalizační a rozvojové procesy		ČJL		
Globální problémy, jejich příčiny a důsledky		ČJL		
Humanitární pomoc a mezinárodní spolupráce		ČJL		
Žijeme v Evropě	ČJL			
Vzdělávání v Evropě a ve světě			ČJL PRO	ČJL

Multikulturní výchova	5.	6.	7.	8.
Základní problémy sociokulturních rozdílů		ČJL		

Psychosociální aspekty interkulturality	ČJL			
Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi různého kulturního prostředí				ČJL

Environmentální výchova	5.	6.	7.	8.
Problematika vztahu organismů a prostředí				
Člověk a životní prostředí				
Životní prostředí regionu a ČR				

Mediální výchova	5.	6.	7.	8.
Média a mediální produkce	ČJL	ČJL		
Mediální produkty a jejich významy		ČJL	ČJL	
Uživatelé		ČJL		
Účinky mediální produkce a vliv médií		ČJL	ČJL	
Role médií v moderních dějinách			ČJL	ČJL